

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEĽU NA 16 STRANÁCH.

Predplatná cena:

Na celý rok 2 zl. — kr.
Na pol roka 1 „ — „
Na štvrt roka — „ 60 „

Jednotlivé číslo 4 kr.

Majitelia a vydavatelia:

MIKULÁŠ LEPSÉNYI
a **GERHARD NÉMETH.**

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti
VIII. ker., Práter-ulica 44.

sem sa majú posielat predplatky, jako i dopisy do novin, ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedneho 5 stĺpcového malého riadku je 10 kr. Rukopisy sa naspák nedávajú.

Poľovka na vlkov v Rusku.

☛ Kresťania! kupujte len u kresťanov! ☛

Pôstny list vesprímskeho biskupa.

Vesprímsky biskup, barón Karol Hornig, na začiatku štyridsaťdenného pôstu znamenitý pastiersky list písal na veriacich svojho biskupstva. Biskup v tomto liste napomína veriacich svojich, aby v kresťanskom svojom živote nasledovali krásny príklad nábožných predkov a dedov svojich, aby prechovávali pravdivé vlastenectvo, lež nie také, s akým pýšia sa tí novomódni „dobri“ kresťania.

Krásnymi slovami opisuje vesprímsky biskup terajšie prenasledovanie Cirkve. „Jako Krista prenasledovali v Jeruzaleme, tak opakuje sa to prenasledovanie Jeho i dnes v Cirkvi Jeho. Lebo tá zpučná závišť, ktorá prenasledovala Pána Krista na zemi, neprestala ešte ani dosavád, nezaspala, ba naopak, nielen že zostala cez mnohé stáročia, lež i narástla, narástla v krvožižnivej divokosti a moci, až kým konečne za časov našich myslí si, že prišiel čas, v ktorom spojiť sa môže s mnohými nepriateľmi Cirkve, ba i s poblúdenými a najatými synami jej a že zase vrhnúť sa môže na Krista, ktorý žije v Cirkvi. I teraz trvá tá zlosť a nenávisť a vrhá sa na Krista s tými slovami Písma: „K najpotupnejšej smrti odsúdime ho!“

Bárs i *pokoj* spomínajú dakedy terajší nepriatelia Cirkve, ten ich pokoj je len taký, aký bol bozk Judáša. Pokoj hlášu dakedy, aby zase času získali a aby si vo svojej katovskej práci odpočinuli.

Cirkev už tisícdeväťsto rokov vedie človečenstvo k Bohu, duchovnými pokladmi, mravnosťou, vzdelanosťou obohacuje národy, a predsa na miesto vďaky, zlosťou a nenávisťou horia proti nej i tie národy, ktorým najviac dobrodenia preukázala.

Niet štátu, v ktorom neboli by vyhodili zo zákonov a z ústavy (konštitúcie) všetky kresťanské pochopy a základné pravdy kresťanstva; čo z kresťanstva ešte kde-tu zostalo, to je len vonkajší náter, ktorý ešte pre starodávnu obyčaj nemohli sotref. Dačo ešte nechali, neopovážili sa všetko posotierať lebo katolícki ľudia nie sú ešte dosť uspatí; boja sa, že by sa asnaď prebudil kresťanský ľud v ostatnom okamihu, a vtedy daromná by bola storočná práca nenávisťi proti Kristovi; nechali ešte dačo, lebo obávajú sa, že obeť, že kresťanský ľud dosť ľahko mohol by sa asnaď ešte prebudiť a vtedy shodil by so svojho krku tých, ktorí nielen krv a zemský majetok ľudu, lež i najdrahší jeho poklad, vieru jeho a náboženstvo i večné blahoslavenstvo chcú mu odobrať a ľud olúpiť. Takto píše spomenutý

biskup. — Vidíte, hľa, kresťania Slováci, že nielen dedinskí farári a buričia vraj kapláni, lež i vesprímsky biskup upozorňuje veriacich kresťanov na tých zlostných nepriateľov kresťanstva, ktorí „pokrok, osvetu“ hlášu, a predsa nič inšie nechcú, ako olúpiť kresťanský ľud **o vieru a náboženstvo**.

Na týchto nepriateľov kresťanstva upozorňujú kresťanov i ostatní biskupi, jako k. p. i nitriansky pán biskup. Nitriansky biskup v pôstnom liste svojom odporúča *kresťanské spolky* a napomína svojich kňazov, aby „z kazateľnice zvláštne *tie pravdy viery a mravov* častejšie predkladali, ktoré predovšetm za časov našich najviac *napádané bývajú*“. Teda i nitriansky p. biskup uznáva, že za časov našich napádajú nám „*pravdy viery a mravov*“. A predsa liberáli vypisujú v novinách svojich, že vieru vám nik nenapáda, že vás len dedinskí kňazia strašia, že je to od kňazov „len figel, podlá lož a klamstvo.“ Takto vypisujú tí noví „dobrí“ vraj kresťania. Sú to dobrí vtáci, lež nie dobrí kresťania.

Dobrý kresťan poslúchať musí slová a učenie Cirkve. „Jestli kto Cirkve neposlúcha, nech ti je jako pohan a publikán“. (Math. 18. kap.) A zase: „Kto vás poslúcha, mňa poslúcha; kto vás opovrhne, mňa opovrhne; kto ale opovrhne mňa, opovrhne toho, ktorý mňa poslal.“ (Luk. 10. kap.) Z týchto slov svätého Písma učí sa musíme úctu a poslušnosť oproti našim pánom biskupom, ktorí nás teraz v pôste, v tomto „čase príhodnom a dňoch spásy“ ku cnostnému životu napomínajú. Učiť sa máme z týchto pastierskych listov, že kresťanmi musíme byť nielen v súkromnom, lež i vo verejnom občianskom živote, nielen v izbe, lež i na ulici. Dobrými, smelými kresťanmi máme byť nielen v kostole, lež i na mestskom (obecnom) dome, nielen pri modlitbe, lež i pri voľbe, nielen v spovedelnici, lež i pred svetským úradom. Veď sám Kristus hovoril, že „kto vyzná mňa pred svetom, toho i ja vyznám pred otcem mojím, ktorý je v nebesiach.“

Naši liberáli mudrci ináč to chcú mať. Oni vždy vypisujú, že náboženstvo nepatrí do politiky. Oni chcú, aby kresťan len v kostole bol kresťanom, ale na ulici a zvláštne pri voľbe aby zabudnul na vieru a na náboženstvo svoje. Liberálnym svojím modzgom nevedia pochopiť, že náboženstvo nemôže byť zatvorené len do kostola, lež sprevádzať musí človeka-kresťana vo všetkých skutkoch jeho. Tak jako dušu našu nosíme všade so sebou,

tak i vieru našu vo všetkých okolichnostach života musíme mať na zreteli. Dušu nenecháš v kostole ani na peci, keď ideš na jarmok, k rychtárovi, alebo k slúžnemu. Kresťanom musíš byť nielen pri kríži, lež i pri voľbe. Kto tomu nechce veriť, ten dušu kresťana odtrhnúť chce od srdca, od tela.

Preto i vesprímsky biskup v pastierskom liste svojom napomína kresťanský ľud, aby sa prebudil z nebezpečného spánku, pretože nepriateľ, rozsievajúci kúkol do dobrej pšenice, len tam uškodiť môže, kde ľudia zaspali. Jestli kresťanstvo teraz utláčajú, tomu je príčinou *sám kresťanský ľud*, ktorý po toľkých trpkých zkusenostach ešte i teraz zdá sa spať, ako by ani vedieť nechcel o svojich právach a kresťanských povinnostach; nechce vidieť, nechce sa ohlásiť, bárs ho všade, vždy nazpät strkajú a odsacujú. „Táto ospalivosť a netečnosť je nešťastím kresťanstva, ale je i veľkým hriechom.“ Takto píše vesprímsky biskup a napomína kresťanov, *aby nenariekali nad utláčaním svojím, lež aby si stali do radu proti nepriateľovi svojmu a aby rozmýšľali teraz, ako shodiť s krku to osídlo, do ktorého nás nepriateľ zamotal. Nielen kňazia brániť majú náboženstvo, lež i ľud zastať si musí smelo ku ich boku.*

Veď vodca bez vojska nič nevykoná. Nie je teda dosť, keď kňaz káže a vyučuje, lež i ľud musí ochotno poslúchať a plniť materské nauky Cirkve, lebo viera bez skutkov je mrtvá.

Rozmýšľajte teda v tomto posvätnom čase, či boli ste skutočnými kresťanmi, jako vaši nábožní predkovia. Šmerte sa vo sviatosti pokania s Bohom vašim a buďte kresťanmi katolíckmi „vo všetkých okolnostach verejného a súkromného života až do smrti“. Takto, hľa, znie napomínajúci hlas vesprímskeho biskupa.

x.

POLITICKE CHYRY.

Žiadame revisiu. Žiadame revisiu (premenu) tých nových cirkevno-politických nešťastných zákonov, ktoré proti vôle ľudu vynesené boli a ktoré nielen Cirkvi, lež i štátu nebezpečím hrozia. Musíme ich zachovať, kým sú zákonmi, avšak nikdy neprestaneme proti nim účinkovať *cestou zákonnou*, ktorú zabezpečuje občanom Uhorska zákon a ústava, bez rozdielu náboženstva a národnosti.

Keď nedávno pojednávalo sa v snemovni o rozpočte ministerstva náboženstva a výučby, ľudoví vyslanci smelo zastali si na obranu kresťanstva a nábožnosti. Krásne reči povedali naši ľudoví vyslanci Karol Kálmán, Mócsy, Major, gr. Ján Zichy a zvláštne

syn gr. Ferdinanda Zichyho, nášho vznešeného vodcu, gr. Aladár Zichy. I vyslanci iných strán uznali schopnosť a nadanosť našich Zichovcov. Sám minister Vlassics uznať musel, že pojednávanie (debata) o rozpočte náboženstva a výučby vo *vážnom hlase* sa dialo. A veru i vážnym hlasom prizvukovali naši ľudoví smelí rečníci potrebu náboženstva, ktoré je základom každého štátu.

Sám minister nábož. a výučby vyslovil sa, že štát nemôže byť ľahostajným oproti náboženstvu. Ale gr. Aladár Zichy dobre povedal mu, že čo kňaz v kostole v srdciach ľudu vystaví, to liberalismus v škole svojej pokazí. Liberáli tárali, že príčinou šírenia sa beznáboženstva sú kňazi, lebo že zle učia, keď ľud upáda do beznáboženstva. To je taká reč, jako keby dakto hrešil hospodára, že zle gazduje, keď mu zbožie hynie z vreca, na ktorom diery mu preklal za chrbátom dáky lapaj. Nie gazda je príčinou toho, že zbožie sype sa von cez diery, lež ten nesvedomitý lapaj, ktorý za chrbátom hospodára diery preklal na vreci.

Páni liberáli nie sú vraj ľahostajní oproti náboženstvu. Nuž na čo podkopávajú nábožnosť rodiny s civilným manželstvom? Prečo otvárajú bránu beznáboženstvu zákonom? Oni len vyprávajú o náboženstve, ale rozširujú beznáboženstvo. Preto i *protestant Tomáš Péchy* prisvedčoval ľudovým vyslancom a rečnil, že tie nové zákony zapríčinily nespokojnosť v krajine, cestu rovnajú nemravnosti a rozmnožujú bezbožných socialistov. Preto žiadať budeme vždy, riekol gróf Aladár Zichy, revisiu (premenu) toho nového nešťastného poriadku.

Gréci nechcú ustúpiť. Na Východe čierne mračná vystupujú. Gréci nechcú tancovať tak, ako im veľmocnosti pískajú. Nechcú opustiť Krétu a nečú svojich rodákov-kresťanov vystaviť zase ukrutnosti Turkov. Velitelia lodí radia sa, čo majú robiť so smelými Grékmi, ktorí nechcú poslúchať Europu. Svet domnieva sa, že za chrbátom Grécka stojí Anglicko, ináč vraj maľučké Grécko neopovážilo by sa protiviť vôli a rozkazu veľmocností. Nejedná sa tu vraj len o ostrov Krétu, ktorý by Gréci radi pripojili ku svojmu kráľovstvu, lež otázka je tu medzi Anglickom a Ruskom, kto bude mať Konštantínopol (Carihrad).

Turecko cíti svoje zlé-nedobré, preto všetkými silami zbrojí sa a na hranice Grécka vojsko posielá. Svet vie, že ani Turecko ani Grécko nemá peňazí ku vojne, musí ich vraj ktosi posmelovať a napomáhať. Akože by ináč malé Grécko opovážilo sa myslieť vojnu vypovedať Turecku? A predsa idú chýry, že Grécko oslovilo tureckého sultána (cisára), aby preč vzal turecké vojsko od hraníc Grécka. Toto sa považuje za prvý krok ku vojne.

Jestli medzi Gréckom a Tureckom vypukne vojna, vtedy i ostatné europejské dŕžavy budú sa hýbať, aby si ubezpečili dobrý kúsok z rozpadujúceho sa Turecka. Najviac vraj Rusko a Anglicko pozerajú na seba, aby sa väčší kúsok nedostal inému. L'ahko povstať môže taká kucapaca v celej Europe, akej svet ešte nevidel.

Nesedia tam nadarmo. Ľudoví vyslanci, ač ich je len 18 v snemovni, hodne práce dajú pánom liberálom. Liberáli len proti ľudovým hromžia, do „vlastizradcov“ im nadávajú. „Sme takí vlastenci, ako Morzsányi“ — zakričal liberálom ľudový Rakovszky, na čo hlučný smiech nastal. Roľníctvo a hospodárstvo zastávali naši ľudoví svedomito. Reč Jurišovú radosť bolo počúvať, keď kresťanských hospodárov bránil

proti bankárom a bursianom. Molnár tiež o hospodárstve rečnil a na oči vyhodil liberálom, že jeden liberál už dávno vyslovil sa, že „nech má role, kto chce, nech len porcie platí.“ Toto je tá liberálna láska ku kresfanskému ľudu. Liberálov ukrutne to mrzí, že ľudoví vyslanci múdro, vážne zastávajú záujmy kresfanského ľudu, preto v novinách svojich bezočivo luhali, že vraj ľudoví vyslanci mlčali, keď reč bola o hospodárstve. No, však dobre poznáte tých vtákov, ktorých zdarma natískajú vám, aby ste počúvali klamstvá liberálnej pesničky.

Voľby v Rakúsku. Rakúske voľby sa započaly dňa 4-ho t. m. Teraz volí po prvý krát na základe nového volebného zákona i tak zvaná V-tá kúria. Z tejto kúrie volí najprv Bukovina, potom Triest. Voľby potrvajú do 24. marca. Vyvolia spolu s novou kúriou 425 ablegátov. — Konservatívni veľkostatkári český vydali volebný prihlas, v ktorom prizvukujú nerozdeliteľnosť Česka od monarchie. — Pri voľbe v Rakúsku sa nepácha toľko násilensťva a nadužívania úradnej moci, ako pri našich minulých voľbách. Z toho vidíme, že po najprv prevedenie zákona tam ide spravodlivejšie, a po druhé, že ľud je prebudenejší nežli u nás; nedá sa za nosom vodiť, a stvárať so sebou, čo sa komu ľúbi. No myslíme a pevne ufáme, že ľudová strana i u nás prebudí ľud a neslychanú moc liberálov po maly zlomí.

Krajinský snem.

3. marca. Po dobre zaslúženom fašiangovom urlaube sa pokračovalo v ďalšej debatte o rozpočte ministerstva výučby, a šlo to hneď zo začiatku veľmi pekne. Hovorí sa, že vrana vrane oko nevydobe, lež liberáli dnes dokázali to veľmi opačne. Presvedčili sme sa čo je ten pevný sväzok, ktorý tých liberálov spolu drží. Vlci len vtedy držia spolu, a tešia sa kamarátstvu svojmu, keď sa v krdli ženú za stadom alebo jakú inú korysťu; keď ale natrafia na nejakého byvola, ktorý vezme s nich jedného na parohy, veľmi sa nestarajú o brata v nebezpečení postaveného, lež rozprchnú sa, tešiac sa každý, že on sa nestal obeťou tým istým spôsobom zaslúženého osudu. Bolo už mnoho príkladov na to (Miklós, Babó atď.) ale takých ekletantných sme ich ešte nevideli, jako dnes. Denný poriadok sa začal s rečou Štefana Szabó, ktorý žiadal ministra, aby obrátil väčšiu pozornosť na telocvik. Ondrej Dózsa hovoril o potrebe jednotnej národnej výučby, načo sa pustil do darebného mlátenia slamy, keď dokazoval spolčenie sa ľudovej strany s národnosťami. Na to Pichler zabočil trošku od denného poriadku a začal hovoriť o prípade pri prenájme vstupného millennárnej výstavy, o ktorom sme už v minulom čísle písali. Predseda nedovoľuje tak veľké odbočenie od denného poriadku, ale keď snem k tomu privolil, Pichler nešeredne začal kritisovať a odhaľovať liberála Karola Morzsányiho, ablegáta peštianskeho. Rečníac o špatnej záležitosti jeho, riekol, že sa Morzsányi, keď si žiadal od konsorciumu za vyprostredkovanie prenájmu vstupného ako honorár 60.000 zlatých, ukrýval sa za štátného sekretára Vörösa a že nadužil svojho mandátu. — Morzsányi sa umýval, jako môhol, tým, že on „len“ 40000 zl. požadoval za prostredníctvo toto, lež to nič neosozilo, už bol čierny jako murín, a nebolo tohoto liberálneho mydla, ktoré by ho bolo zo špiny umylo. —

Minister Daniel hovorí, že hneď, jakonáhle sa dozvedel že členovia konzorciumu do svojej pravoty zamiešali i meno vysokopostaveného úradníka, postaral sa o to, aby proti trom prenajímateľom zaviedli pre utrháčstvo trestné postupovanie. — Polónyi tiež ostro posudzoval a napádal chovanie sa Morzsányiho v tejto záležitosti, že niet advokáta, ktorý by si za vyprostredkovanie prenájmu žiadal 40000 zl. a aby si tento honorár poistil, žiadal od stránky složiť 100,000 zl. — Morzsányi odvetil Polónyimu, že i on je jedon s tých vyslancov-advokátov, ktorí za veľké honoráre pracujú. „Ale čestným spôsobom!“ — odseknul Polónyi. Na to sa stal krik, a Morzsányiho zo všetkých strán hlučne oslovili, aby sa zrieknul mandátu. Čo on i v skutku bol prinúteny urobiť.

4. marca. Gejsa Gajári sa teší, že na kultúrne ciele je v rozpočte o mnoho väčšia summa, nežli v predošlých rokoch. Dlhšie sa zaobera s vyučovaním hluchonemých a vyzýva pozornosť ministrov na nedostatky pri tomto odbore výučby. Potom sa zaoberá so slepými; žiada aby štát humanné ústavy pozdvihnúl na tú vyšku, na ktorej stoja podobné ústavy cudzozemska. Z ľudovej strany gróf Ján Zichy v reči svojej ohradzoval sa proti tomu, žeby ľudová strana bola stranou jedného náboženstva. Že najprv katolíci vydržovali shromáždenia a ľudová strana najprv medzi katolíckimi povstala, to není dôkazom toho, že ľudová strana je jedine katolíckou. S vyučbou náboženstva není spokojný a žiada ministra, aby čím skôr zvolal výbor povolaný k vypracovaniu autonómie, samosprávy. — Ján Kola podvracia reč ľudového Zichyho, že ľudová strana má len náboženské ciele. Uhorský štát je vraj liberálny, to jest nezná ani katolíkov, ani evanjelikov, ani kalvínov, ani židov (týchto posledných snáď len áno?!) čo toľko znamená že je štát celkom beznábožensky. Ľudová strana že sa vraj nezaujíma o ľud, ba že ďalej stojí od neho, jako liberálna strana; ľudová strana podporuje aspirácie protiviacie sa záujmom národa! Po utešenej rečičke tejto rozprával Imrich Madarász, ktorému sa ešte málo vidí výdavkov, žeby sa ešte pár millionov zišlo obetovať na kultúrne výdavky.

5. marc. Predseda podal snemovní zprávu, že sa vyslanec Morzsányi zrieknul mandátu. — K dennému poriadku prehovoril najprv zo strany liberálnej Bartholomej Török. Vyhadzoval na oči ľavej stránke, že je neinkonsekventná, to jest že raz hovorí tak, druhý raz zas ináč. Z ľavej strany požiadovali, aby sa pozicie ministra osvety o náboženstve povýšily, včul ale, keď sú už o dva millióny povýšene, neodhlasujú jich. Rečník postaral sa i o ľudovú stranu. Že vraj táto bezbožnosť štátu pripisuje, čoho ale príčinou sú katechetovia a kazatelia. Tamí veľmi sucho vyučujú náboženstvo, títo zas tak kážu, že poslucháči drie-majú pod kážňou. Dobre sa vyníma z úst liberála, keď hovorí, že kňazstvo je príčinou nevery, beznáboženstva, neznabožstva atď.! Na takéto nevinné rečičky sme už dávno privyknutí. — Z ľavej strany Peter Marjay odpovedá, že základom štátu je náboženstvo a morál, ktorý však nedá sa žandárskymi bodákmi udržovať, jako by to liberáli chceli. Žiada aby cirkev v tomto ohľade nebola hatená a prekažovaná štátom. Berzeviczy vychvaľuje ministra bez konca-kraja, načo však z ľudovej strany Ondrej Maršovský odpovedá v obširnej reči o autonómii (samospráve) katolíckej. Katolícka viera prestala byť štátnou vierou, pritom však štát mieša sa do nej a v riadení katolíckych záležitostí majú slova i nekatolíci, ba aj židia. Toto

sa ďalej nemôže trpeť. Ľudovej strane vytýkajú, že do politiky mieša náboženstvo, lež štát nenahliada, že on do náboženstva zas politiku mieša, čo je tým storožím väčšia nepravosť.

6. marc. Pred dňovým poriadkom podal *Horánszky* interpelláciu o východnej otázke nepokoja na ostrove Kréte. — K rozpočtu prehovorili dvaja z ľudovej strany. Najprv gróf *A. Zichy*, ktorý dokazoval jak hriješne robí štát so svojim protináboženským, proticirkevným jednaním, potom *Fr. Major* opakoval, že vojsko sa má zaopatriť prostriedkami k poskytnutiu prvej pomoci poranených, jako aj aby boli v tomto dôkladne vyučení. — Na to starý *Péchy*, bývalý minister rozprával o socialisme, proti ktorému jediný liek nachádza v nátoženstve. Potrebné je teda, aby sa viera udržovala. (Takto veru ani jeden nerozpráva z včulajších ministrov!). Upozorňuje vládu, že jestli nepopustí z prehnatých, násilných zásad svojich, stojí pred veľkým bojom. Tohoto sa ale *Vlassics* nebojí. V obdĺžnej reči odpovedá na reči všetkých predrečníacich ablegátov, a vyslovil sa, že sa on žiadneho cirkevno-politického boja nebojí, lebo predvída, že tieto novouvedené zákony smerujú k pokoju, že vyhovejú každému, a že sa s nimi o nedlho všetci uspokojíme, lebo že sú uvedené k zabezpečeniu pokoja, blaha v krajine. (Vidno už dosavád, jakú spokojnosť zákony tieto bezbožné zapríčinily! Každá líška svoj chvost chváli, a jako sa hovorí, že ktorá ho nemá, aj tá hovorí, že jej je dobre bez neho. A keď cigánka rada má decko svoje, jakékoľvek je ono čierne, prečo by nemal mať *Vlassics* rád tieto počerné zákony, keď sú jeho?!)

8. marca. Koloman *Thaly* zapodieva sa s novou budovou university, ktorá má byť v renaissansom slohu vybudovaná. Žiada aby sa pri postavení tejto nebral ohľad na luxus a nádheru, lež na cieľu primeranosť. Žiada ďalej vystavenie nového Pasteurského ústavu. Z ľudovej strany Anton *Mócsy* odpovedá ministrom, aby nespomínal žiadné „vzájomné“ ustúpenie medzi vládou a ľudovou stranou, keď vláda neustupuje, ba sa čím viac vyhráza sekularizovaním cirkevných majetkov atď. — K otázke o universite prehovoril i *Mócsy*, jako i *Komjáthy*, *Hegedűs*, minister *Vlassics* a Edmund *Miklós*. — O stredných školách Anton *Mócsy* tvrdí, že štát sa nad mieru mieša do konfesionálnych stredných škôl, bez toho žeby k udržaniu týchto prispieval. *Pap* radí, aby sa latínska reč len vo vyšších triedách vyučovala, a vôbec aby žiactvo nekántrili tak mnohým učením. Tomu sa však Franc Major protiví; že latinský potrebné sa už od prvej triedy učí. — V otázke o elementárnych školách predniesol dlhú reč Anton *Mócsy*, po ktorej sa zasadnutie zakončilo.

Chraňme sa židovsko-liberálnych pavúkov!

Bol som návštevou u známeho mi starca. Za rána vnišli sme do zahrady. Pred krásnym ružovým krom, ktorý sa v ranej rose kúpala, upozornil ma starac na veľkú včelu ako z ruže na ružu sadala a jemnotraslave bzúčala. Žila život svoj!

Starac zdal sa mi niečo hladat a o nedlho to aj našiel. Na vrcholi kra pri rozvíjajúcej sa ruži sedel pod listom chudý pavúk. Starac na pavúka ukázuc, riekol mi: „budeže boj a doista i smrť.“

Včela sadala z ruže na ružu i ďalej, až si konečne na najvyššiu zasadla. Pavúk spustil sa rychle dolu, obehnul hore, stratil sa vo kri, ukázal sa poznové, a opätovoľ to isté ešte dva-trikrát, potom ticho sedel.

Včela chcela odleteť, počala sa dvíhať, ale jej to nešlo. Bola poviazaná. Pavúk rychle k nej. Včela začala úskostlive kvíliť. Pavúk sadol k jej životu a počal ju cicať.

Nastalo smrteľné kvílenie a sem-tam trepanie sa včely v tých najrozličnejších zvukoch a premenách, lež to nič nepomáhelo. Pavúk bachratel, včela chudla — a dokonala. Deň bol krásny a ruže i ďalej kvitly a voňaly.

Skutočný to obraz nášho ubiedeného, na smrť utrižneného ľudu. Náš život a náš jakoby-osud, predstavuje tá veľká peknotraslave a jemnotraslave bzúčajúca včela. Chudého pavúka zástoj a úlohu hrá náš židovsko-zednársky liberálny bruchopas, ktorému sa tak často poddávame.

Náš židovsko-zednársky liberálny bruchopas je chytrý, podvodný, lstivý a nemilosrdný ako ten šibal pavúk, my ale sme mäkkí, neopatrní a ľahkoverní, ako tá včela. Koľko tisícov nás už v obeť padlo hnušnému pavúkovi tomuto, a predsa sme ešte nezmúdrelí! Od tohoto zlého osúdu nás len obozretnosť, svornosť, spolkovitosť, vzájomná láska a nadovšetko vzdelanosť oslobodí; dokiaľ nie sme obozretnými, svornými, jeden druhému dobreprajnými a k tomu i vzdelanými, bude nás židovsko-liberálny pavúk i ďalej hrdúsiť a cicať.

A akými nitami a sieťami chytá nás kresťanov ten náš pavúk do svojich sidiel? Krčmou a šenkom, požičkou a zmenkou, pravotou a exekúciou, kupovaním od neho a predávaním jemu, jako aj nadovšetko prácou a službou u neho!

Majme sa na pozore a buďme len sebevernými, lebo svet aj bez nás svetom bude a naša smrť len nás zabolí!

Aesopus.

Židovstvo a zednárstvo.

Slovutný a vysoko-učený francúzsky spisovateľ Eduard Drumont spísal a vydal výbornú knihu pod názvom „Sožidovštelá Francia“. A druhý tiež slovutní a vysoko-učený francúzsky spisovateľ Leo Taxil spísal a vydal znamenitú knihu podnázvom: „Troch punktov bratia“, čili „Úplné odhalenia zednárstva“. Tito dvaja slovutný, vysoko učený spisovatelia dokazujú v tých svojich knihách nad slnce jasnejšie, že zednárstvo a židovstvo sú jako sraštení bliženci (dvojčatá), nerozlučiteľní jako Castor a Pollux. Dokazujú, že zednárstvo má svoje korene v židovstve, že zednárstvo vyrástlo zo židovstva, že zednárstvo je skrz na skrz pôvodu židovského. Zednárstvo slúži len židom ku prospechu. Zednárstvo používajú židia čo najlepši prostriedok, čo najmocnejši nástroj, mocou ktorého oni krev kresťanov vyciciavajú, kresťanov o statky, majetky, peniaze olupujú, okrádajú, o vieru v Pána a

Boha nášho Ježiša Krista pripravujú, náboženstvo kresťanské nivočia, zvlášte ale svatú cirkev katolícku týmto nástrojom — zednársťvom — celkom znivočiť sa usilujú. Heslo židovsko-zednárske je; „Katolícku cirkev a pápežstvo zničiť“. Zednár: Mario píše: „Zednársťvo v Ríme chce cirkvi hlavu stiať“. Zednár: Arbib židák sa vo svojom Kapitále chvasta: „že on cirkvi katolíckej meč do srdca vraziť chce“. Zednár židák Adriano Lemmi na zednársťvom kongresse v Benátkach r. 1892 na jar vydržiavanom sa zaprisahal „že zednársťvo musí katolícku cirkev zničiť“. Že židovstvo a zednársťvo je jedno a totiež toho najnovší dôkaz je: dňa 2. júna tohoto 1896. roku zvolili zednári v Ríme za veľmajstra a najvyššú hlavu zednársťva židáka Náthana vchovanca to starého revolucionára Mazziniho. Zednár Yues Guyot vyzýva v zednársťvom listu Siede dňa 29. mája židov a zednárov, aby sa spojili proti spoločnému nepriateľovi“, t. j. proti kresťanom. Keď sa tedy židia a zednári spojili oproti nám Kresťanom, či to neni našou svatou povinnosťou, aby sme sa všetci my kresťania spojili proti nim? Nuže tedy všetci my kresťania slovania, maďari, nemci, srbi, horváti, rumuni podajme si bratské ruky a spojme sa pod zástavou kríža Kristového v tábore ľudovej strany oproti nášmu spoločnému úhlavnému nepriateľovi, ohavnej to bagáži židovsko-zednárskej, zlorečenej, prekliatej, kliatbou Božou ztíženej, sberbe satanášovej. Bojujme údatne, zmužile, neohrožene. Boh bude s nami, slavné bude víťazstvo naše.

Z tohto vidno, že zednársťvo a židovstvo je jedno. Môhol by som ešte i viac dôkazov uviesť, avšak i tieto dostačia na potvrdenia toho, že zednársťvo je nástroj v rukách židovských na ničenia viery v Boha a ničenia sv. cirkve katolíckej.

Eduard Drumont a Leo Taxil píšu, že táto diabolská nenávisť proti Ukrižovanému, ktorú zednársťvo svojím Adeptom do srdca vlieva, je výpliv nesmieriteľnej židovskej nenávisťi oproti Pánu Ježišu Kristu. Je známo — a to si dobre zapamätajme — že v zednársťve, kto je kandidovaný na vysokú hodnosť 33 grádu, na hodnosť to rytiera „kadosch“, musí tenže kandidát prvé, nežli by bol na tú vysokú zednársťvu hodnosť „kadosch“ povýšeny, inštalovaný, musí najprv kríž — crucifix — ku jeho nohám položený potuť, naň naplúvať, nachrákať a ho nohami pošliapať na znamenia svojej diabolskej nenávisťi oproti Pánu Ježišu Kristu a jeho sv. cirkvi. Práve dľa židovskej religie „Krista ustavične nohami šliapať a do tvári mu plúvať.“ Bo Krista znova križovať a tých, ktorí sa jemu

klaňajú ustavične prenasledovať, je najhlavnejšie pravidlo židovského, talmudského jednanja. A dľa tohoto židovského pravidla jednáajú tiež i zednári. S celou istotou tedy môžeme tvrdiť, že celý zednársťvy symbolismus je zo židovských, talmudistických, kabalistických kníh sobsieraný, skomponovaný. Jako tiež s celou istotou môžeme povedať, že celé zednársťve živobytie v modernom židovstve svoje korene má. Moderné židovstvo je to, ktoré diriguje, rídi a spravuje, svojimi peniazmi podpláca, podporuje a vedie pod svojím pánsťvom zednársťvo ku zúrivej, zbesilej diabolskej nenávisťi oproti Pánu a Bohu nášmu Ježišu Kristu, proti jeho sv. cirkvi a vôbec proti kresťanskému náboženstvu. „Nenávisť proti Kristu, toť to pravé tajemstvo židovstva a zednársťva.“ Jejich pravým účelom jest: ničenia katolíckej cirkve. Dôvod, prečo zednári katolicismus nenávidia, je v tom, že židia tvoria ducha, srdce a nezriedka i mešec peňažitý veškerého zednársťva. Odtúď možno si vysvetliť nenávisť proti Kristu a jeho sv. cirkvi, nenávisť, ktorá znenáhla prevyšuje všetky kruté nepriateľstvá staroveké. (Viď Giordano la Maçonnerie. 1892). Židia zmocnili sa lóži zednársťvých, jejich mocného vlyvu používajú i v úradoch najvyšších, áno i u stupňov trónov, aby zhyzdili a možno-li i zotročili a vyhladili tú nenávidenú katolícku cirkev. Zednársťvo vie, že nemá krutejšieho nepriateľa nad cirkev katolícku. Preto ju prenasleduje, preto sa snaží ju zničiť.

Jako niekdy tvrdých šijou a neobrezaných srdce židom sám zlý duch satanáš vnukal tú pekelnú nenávisť oproti Kristu Pánu, tak i nyní tenže zlý duch satanáš vnuká túže nenávisť oproti Kristu Pánu a jeho sv. cirkvi židovsko-zednárskej hávedí, tejto luze, tejto sberbe satanášovej. I o tejto prekliatej, zlorečenej, kliatbou Božou stíženej luze, bagáži platia slová Kristové: „Vos ex patre diabolo estis“ t. j. „Vy z otca diabla ste“. Veru, že potažne na túto vec výborne píše jeden kresťanský spisovateľ takto:

„Tá satanská inšpirácia — vnuknutia, — ktorá lóže rídi, je jasná jako deň. Zednársťvo je anticirkev, je cirkev satanášova a stojí v priamej opposícii — protive — proti cirkvi Ježiša Krista. Nikdy nemala cirkev Kristová oproti sebe diabolskejšej sekty nad zednársťvo. Táto sekta je všeobecná negácia, ona je revolúcia proti každej autorite, ona je vŕelená besnota, aby človeku škodila, aby ho o nadprirodzené dary olúpila a tým i z naturálneho poriadku vyrvala.

Zednárska sekta je celkom to, čo jej otec satanáš, že nepriateľka spoločnosti ľudskej, je

nenávisť oproti Ježišu Kristu, nemá nič ľudského, je skrz na skrz diabolská nenávisť. Aby človek túto inferálnu nenávisť pochopil, vysvetlil, vypovedať môhol, musel by ísť ku samému satanášovi, belzebubovi; bo sekta židovsko-zednárska je jeho organ, jeho rameno, jeho ruka, ktorou ľudí okráda, olupuje o milosti, o dobrodenia vykúpenia, ktoré sám Pán Ježiš Kristus svojim prehorkým umučením a prebolestnou smrťou na dreve kríži vydobudnúť ráčil. — Slobodné zednárstvo je skrz na skrz diabolské, je cirkev satanášova. Ono poslúcha kniežata temnosti, od neho je poslané do celého sveta, nie aby všetky národy poučovalo, ale aby ich lžou klamalo. Hlava zednárstva je satan.

Kiežby toto poznať, povážiť a uvážiť chceli tí mnohí zaslepení, ktorí sú v tejto diabolskej židovsko-zednárskej sekte a tí, ktorí do nej vstúpili a jej údami byť chcjú a si myslia, že keď sú jej členami, že tým svojej vlasti, svojemu národu, svojej rodine, familie prospjú, dobré služby preukazujú. Blázni, pošetilci ani nebadajú, neznamenajú, že tým práve len dvoje statky, majetky, bohatstvo, mamonu židov rozmnožujú; moc, vládu, pánstvo židov nad kresťanskými národami zveličujú, upevňujú; svojej pak vlasti, svojemu národu, svojej rodine, vzdelanosti, civilizácii čím najväčšími škodia; svoju vlasť, svoju domovinu, svoju rodinu, svoj národ židom do otroctva vydávajú a tým do hroznej i materiálnej i morálnej zkazy a záhuby vrhajú, jak nám to smutná zkusenosť i tu u nás v Uhorsku dosvedčuje.

(Pokračovanie nasleduje).

Liberálny vyslanec medzi židovskými bankármi.

Známo je, že vstupné lístky na lanskú tisícročnú výstavu židia vzali do árendy za million a štyristotisíc zl. Avšak gšeft s výstavou zle vypadnul a židia bankári dali sa do vlasov. Peštiansky bankár, Spitzer žiadal stotisíc zl. dľa smluvy, s viedeňským Berl-om a s berlínskym Ollendorf-om učinenej. Títo poslední dva nechceli platiť, pretože gšeft s výstavou so škodou sa zkončil. Ale súd peštianskej bursy odsúdil ich Spitzerovi zaplatiť. Pri súde Berl a Ollendorf tvrdili, že Spitzer žiadal od nich stotisíc zl. na „diskrétnu“ (háklivú) výdavku, menovite vraj na podplatenie akéhosi vysoko-

postaveného úradníka, ktorého i pomenovať chceli, avšak predseda súdu to nedovolil. Minister obchodu naložil vyšetrenie v tejto veci a Spitzer je zažalovaný u trestného súdu.

Lež vec s týmto ešte nebola ukončená. Pri uzavretí árendy pomáhal židom bankárom pravotár Karol Morzsányi, liberálny vyslanec siedmeho okresu v Peštubudíne. Tento pán vyslanec vyjednal si štyridsat tisíc zl. za to, keď spomenutým bankárom vykoná árendu vstupeniak na výstavu. Predložený bol list pána liberálneho vyslanca, v ktorom od bankárov stotisíc zl. žiadal na kauciu, ináč vraj ani kroka neučiní. Nastal veľký krik v novinách a v snemovni. Liberálny vyslanec Morzsányi bránil sa, že on len za pravotárske svoje služby žiadal honorár (plat.) Avšak okríkali ho, aby zažakoval za vyslanectvo, lebo vyslanec nesmie použiť svoje postavenie ku gšeftom. Liberáli nebránili do kaše upadnuvšieho vyslanca, uchodili od neho, následkom čoho pán Morzsányi zažakoval za mandát Priateľa jeho radi by ho zase vyvolili. Takto navarili židovskí bankári millenárskej kaše.

I vládne noviny „Pesti Hirlap“ písaly, že 40- alebo 60-tisícový honorár pána vyslanca nie je „v žiadnom spojení s advokátskou prácou“. „Toto je intervencia (orodovanie), agentská (nahaňáčská) služba a nič iného“ . . . „tu mal vplyv nie advokát, ale krajinský vyslanec, a to i tak súdiť treba.“ Teda i vládne noviny uznajú, že liberál Morzsányi copnul do kaše.

Noviny „Magyarország“ o tejto veci písaly takto: „Dnes vlastenectvo mnohých pozostáva z prostredkovania, ktoré im nesie osoh. Iným je zase obozretnosť vlastenectvom: nezostaref sa, kým sa nepostarajú o seba, o doživotnú pensiu, ktorú „vlasť“ platí ročne 3—10,000 zl. Takíto tvoria dnes najväčšiu čiastku vyslancov. Pán Morzsányi má teda kus pravdy, keď sa nepovažuje za horšieho od iných . . . Lenže predať dakomu svoj vyslanecký vplyv, to je škaredé nadužívanie, ktoré zdravá spoločnosť nesmie dopustiť.“

x.

Po fašiangovej — pôstná.

Už je po fašiangoch milý čitateľu
Treba vážne veci už mať na zreteli.
Napomínať ti to myslím už netreba
Po hojnom fašiangu stihá ťa potreba.

Hnusný smrad židovský zrútil ťa do psoty
Do ruky podal ti palicu žebroty.
Imánie čo tvoji nechali predkovia
Dávno už obrába ruka Izraelova.

Ty role obrábaš, on bere úrodu,
On trase ovocie, ty máš len zahradu.
Či ťa už neučí dost skusenosť naša,
Jak veľkú záhubu židovstvo prináša?

Či ešte nevieme z príkladu vlastného
Jaké sú následky korheľstva hnusného?
Ah bratia, pozrite na vaše stodoly
Ktoré prv úrodu skryť v stave neboly.

A teraz popcháte do kúta jedného
Hľa všetku úrodu obilia polného.
Či s dobrým svedomím pozierať môžete,
Keď svoju vlastnú zem židovi orete?

Či v tenkrát od žialu srdce vás neboli
Keď zbožie vynáša žid z vašej stodoly?
Keď ho vy mlátite, vejete, cúdite,
A viatku žid bere, jako sa cítite?

Hej vaša pánština už dávno prestala,
A teraz vám po nej hladoba nastala.
Keď ste pýchu vašu s tým chceli ukázať
Že máte za čo piť aj začo rozkázať.

Pred tým ste výskali a včul už stonete,
Boli ste gazdovia a včul už žobrete.
Fašiangovali ste od rána do rána
A teraz psota vás sem i tam naháňa.

Židák si zbohatnul, vy máte „slobodu“
Musíte sa pri nej pasovať s chudobu.
Radost je u čerta, vy máte trápenie
Hľa kam vás privedlo židovské pálenie!

A preto rodáci, vstupte už do seba,
Po toľkom fašiangu je toho potreba.
Aby ste ten hnusný nápoj piť prestali
Pôstu striezlivosti privykať začali. — ik.

Kristus Pán a židák.

Istý židák išol jedonkrát okolo kat. chrámu, a zo zvedavosti vošiel i dnuka. Kňaz práve kázal o tom, aby každý dával almužnú dľa možnosti, bo však mu to Pán Boh stonásobne vynahradí. . . . Náš židko ponáhlal sa domov a mluvil žene svojej, aby odteraz dávala almužné každému, bo im to vynahradeno bude stokrát. . . Žena uposluchla naloženie muža svojho a dávala, pokým stačilo, až — konečne — nezostalo im ničoho. Žid hneval sa a zdál sa byť zklamaným; čo mal robiť? Vybral sa i on do sveta po dobrých ľudoch. . . .

Na ceste stretnul sa s jedným rovne chudobným človekom, ktorý ho oslovil, že kam ide? Židko mrmlal pod nos asi takto: „daj aj ty pokoj! doista aj ty si chodil ku mne pre almužnú, a tak z čiastky moju biedu si zapríčinil. . .“ Ničmenej odpovedal mu: Nemám ako byť živý, idem si niečo vypýtať. . . Cudzý ten človek — Kristus Pán — vzal ho so sebou, a tak išli spolu.

No dobre! . . . Išli, išli, a prišli do jedného mesta, ktoré bolo čiernym súknom zatiahnuto. Pýtali sa naši pocestní po príčine toho. Dostali za odpoveď, že princezňa jesto na smrť chorá a nieto lekára, čo by ju uzdravil.

Kristus Pán so židákom dal sa oznámiť, že ju uzdraví. Rozkázal si izbu, vandlu s vodou a zavrel sa ta dnu. Z domajšíc i nikoho nepustil do izby, ba i židko ostal vytvorený. Zvedavý súc však, čo lekár činí s chorou, zdálo sa mu, ako by ju bol otvoril, vňútrnosti do vandle pokliadol, vyumieval, znovu do nej pokliadol, zašil volajúc hlasite: „Vstaň a buď zdravá!“

Na slova tie princezňa ozdravela, hore vstala k radosti rodičom a jest pýtala. Vela peňazi dávali nášmu lekárovi, ale on nevzál ničoho, len pýtal 3 chleby a jedno vreco (mech). Náš židko nahňevaný šuškal mu do ucha: „Načo sú ti chleby a vreco, vezmi radnej peniaze!“ Kristus Pán ale uspokojil sa s menovanými veciami, a kázal židkovi niesť. Židko protestoval a hádzal sa, mluviac: Keď si si chleby vzal môžeš si ich aj odnieť. Mal si voliť radnej peniaze.

No volajak dal sa nakloniť a niesol chleby. . . . No dobre! -- Išli, išli ďaleko širokým polom cez dediny; náš židák vyhladnul a jedon pecen zedol. I mluví Kristus: Daj že daj tie 3 chleby, snáď si zajieme. — „Jaké tri chleby?!“ — vetí židák, ešte čo, neboly len dva. Kristus Pán sa usmial a išli ďalej spolu. Židák zase vyhladnul, zedol i druhý pecen chleba. Hovorí Kristus Pán: Daj že tie dva pecny sem, zajieme si. „Jaké dva chleby?!“ — volá urazený židko, nebol len jedon?!

Kristus Pán sa pousmial v sebe a išli ďalej ešte kus cesty, a židák šťastlivo zedol i tretí pecen. I pravil Kristus Pán: Daj že sem aspoň ten jedon chlieb, bo i ja som už hladný. — „Jaký chlieb?!“ — dohadoval sa židko, — či sme ho už nezdedli?!

Naší pocestní prišli zase do druhého mesta, ktoré zároveň bolo čiernym súknom zatiahnuto. Na otázku, čo je tu nového? znela odpoveď: princ kráľov

jediný leží na smrť chorý a niet lekára, čo by ho uzdravil... Kristus Pán práve tak uzdravil princa, ako spomenutú pricézku, a židovi zas sa to tak zdálo, keď hľadel cez kľúčovú dierku. Rodičia veľmi ďakovali Pánu Kristovi a veľkú summu peňazí mu núkali, ale on si vyžiadal len rýl a motyku. Náš židko kypel od hnevu a len stále mu do ucha šuškal: „Načo ti je rýl a motyka?! Vezmi peniaze, nemusíš sa rýlom a motykou ostúdzat; a nechcel to nieš. Konečne dal sa nalomiť k tomu a niesol.“ Tak prišli do pola pod košatú hrušku, a Kristus Pán vravel: „Kopaj!“ — „Kopaj si ty“ — zahriakol sa židko — mal si vziať peniaze, nebolo ty treba kopať... a buchol rýl a motyku do zeme. Na veľa však dal sa nahovoriť k tomu, a hľa! prišiel na peniaze. Tvár sa mu počala vyjasňovať, kopal, až pot s tváre ciecorcky dolu tiekol a vykopal všetky dukáty.

Keď bol hotový, rozdelil Kristus Pán peniaze na 3 kôpky, mluviac: táto je *tebe*, táto *mně* a tretia *tomu*, čo tie chleby zedol... Židák nadsakoval, bil sa v prse, aby ho čert vzal, bo že on veru sám tie 3 chleby zedol. Kristus Pán sa usmial, doložiac: neboly tie chleby lepšie, nežli peniaze, keď bys bol hladý mrel?! — Potom mu dal dve kôpky ba i svoju mu pridol že za to, čo tie almužné dával, a napomenul ho, aby išiel domov a s nadobudnutým majetkom aby poctive gazdoval.

Židák prišiel bohatý domov, ale deti jeho bez mála od hladu pomrely. Náš židák však neuspokojil sa s nadobudnutým majetkom, ale chcel byť bohatším, bo však on i „doktorom byť môže... Dal rozhlásiť všade, že on i na smrť chorého uzdravie.

I stalo sa o krátky čas, že bohatého pána dcéra ochorela na smrť. Prišli tedy pre nášho „chyrného doktora“ a síce na koči, žiadajúc ho, aby nemeškal chorú čím skorej uzdraviť. Náš „doktor“ pyšne sedel si v koči, a už vopred zdal sa videť podarenú liečbu a hromadu peňazí.

Keď prišiel tam, hneď pítal osobytnú izbu, vandlu s vodou a pozatváral sa ta dnu, a nepustil nikoho. Potom chorú otvoril, nútrajšok pokladol do vandle, povymieval všetko, naspák povkladal, zašil a hlasite volal: „Vstaň, a buď zdravá!“ — Ale naša deva sa nepohla, bo mrtvá bola, a izba celá od krve len tak sa červeňala.

Žid vejkal, ale rady a pomoci seba dať nevedel. Odsúdili ho na smrť šibenice. Trúchlivo kráčal ku stromu šibenice, plakal nad svojimi deťmi, obzerajúc sa na všetky strany, či by odnekúľ pomoc nejaká neprišla... A hľa div divúci! Od razu zazrel svojho známeho majstra. I hneď volal na neho a mlúvil ku všetkým: „Pustite ma, hen ten pocestný dojista uzdraví a k životu vzkriesi vašu dcéru. Na čo mu odpovedali: Je-li tomu tak, pri živote ostaneš.

Kristus Pán sa priblížil, a pýta sa ho, čo by rád?

— „Majstre pomôž“ — znela jeho odpoveď. Ja som sa nazdával, že rovno s tebou liečiť môžem chorých, bo všetko tak iste som robil, ako ty... ale — ako vidíš — bez mála môj život ma to stálo. Prosim fa, pomôž mi... .

A Kristus Pán sa smiloval nad ním a vzkriesil dcéru a odovzdal ju rodičom jej. Náš „doktor“ židák ani nečakal na veľkú summu peňazí, bol rád, že pri živote obstál. Kristus Pán ho však napomenul, aby to viac nečinil; bo druhýkrát ľahko o život prinde.

Zdeluje: J. K.

CHÝRNÍK

Nemocná kráľovna. Jako z Cap-Martinu oznamujú, Jeho Veličenstvo kráľ našiel kráľovnu Alžbetu, keď sa s ňou na návšteve zišiel, od niekoľko dní trpiacu na neuralgické boľasti, následkom čoho sa musela vzdať prechádziek po vidieku. Jako známo kráľovna veľmi rada robí obdlžné výlety, niekdy sa prechádza za viac hodín bez prestánia. Nehoda však není veľmi nebezpečná.

Vnuk ministra zastrelil sa. Z Levoče chýr prišiel, že Jozef Fejérváry, žiak siedmej triedy na reálke a syn brata ministra honvédov, z neznámej príčiny strelil si do srdca a hneď zomrel.

Zase jeden vzdelaný matrikár. Deáka Štefana, notára a matrikára v Tataháze, odstránili z úradu pre rozličné trestné priestupky a nadužívanie s úradnou mocou. Štefan Deák za 38 rokov vlastenčil v Tataháze.

Ten nový poriadok. Z baraňanskej stolice píše, že v obci Olde 59 kalvinov osvedčilo sa, že chcú žiť bez náboženstva. Beznáboženstvo šíri sa najväčšmi medzi maďarskými kalvínmi. Kalvíni poteraz pýšili sa, že kalvíntvo je maďarským náboženstvom. Ba či teraz beznáboženstvo pomenujú „vlasteneckým náboženstvom?“

Nemal oplecka. Ostrihomské noviny „E-m“ písaly, že matrikár odpravil jeden párik snúbencov a nechcel ich scbášiť, lebo nemal pri ruke matrikárske oplecko. Jako keby daň platiaci ľudia boli pre matrikárov, a nie matrikári pre ľudí. Keď v meste odpravila snúbencov pre oplecko, čo sa potom môže diať po dedinách?

Križ na prsiach rabbína. Lazar Lów, rabbín v Ungvári, odporúčaný bol k vyznačeniu a obdržal križ zásluhy na prsia. Noviny »Chr. V.«, č. 10. písaly, že tento pán rabbín lanského roku na obraze uhorskej koruny vyrezal križ a na miesto križa vylepil šestuholnú židovskú hviezdu na uhorskú korunu. V shromaždení ungskej stolice pýtali sa főišpána, že kto urobil tú hanbu stolici, keď odporúčal k vyznačeniu rabbína, ktorý ani maďarský nevie. Főišpán odpovedal, že rabbín nebol od stolice odporúčaný, lež že sama vláda vyzvedúvala sa o rabbínovi u főišpána, ktorý nič zlého nevedel povedať na rabbína, a tento potom prišiel k vyznačeniu. Teda za čo bol ten rabbín vládou odporúčaný k vyznačeniu? Spomenuté noviny pýtajú sa, že či odmenený bol pre ten hanebný skutok, ktorý spáchal na uhorskej korune?

Ukrutná vražda. V Pešti, v Népszinház-ulici mal jeden z Poľska privandrovaný žid, menom Wolf Leib Haas hodinársky a klenôtsky sklepík, do ktorého sa pred pár dňami pod večer vkradol istý kováčsky tovariš, menom Sáva Tanaskovič a spáchal na židovi ukrutnú vraždu. Sekerou obušil starého hodinára po hlave a keď ten mrtvý padol do vlastnej krvi na dlážku, zlodej a vrah vyraboval čo v náhlosti uchytiť môhol, niekoľko strieborných hodinek a zlatých prsteňov a zrazu odcestoval. Lež polícia v Zombore ho dostihla, kde sa i priznal, že on zavraždil a vyraboval Wolfa. Včuľ už v peštianskom árešte čaká prisný trest za beštiálny skutok jeho.

Tit. biskup Ferd. Cselka, arcibiskupský vikár hlavného mesta zomrel dňa 8. t. m. v ústrednom seminárii peštianskom. Pochorieval už od istého času, smrť predsa zastihla ho dosť znáhla. Pohrab bol 10-ho — Zomrelý tit. biskup narodil sa r. 1834. Za kňaza vysvätený r. 1857. Bol dlhé roky kaplánom v Pešti, na čo stal sa v Starom Budíne farárom, neskôr prepoštom. Roku 1892-ho bol vymenovaný za vikára hlavného mesta Budapeštu; o rok neskôr stal sa biskupom. Bol i riaditeľom ústredného semeníštia pešt-budínského.

Neumytá huba Komlóssyho, vyslanca okresu stupavského a ináče kanonika ostrihomského, znovu sa rozdrapila v snemovom zasadnutí 5. t. m. Skoro by sa už ani nevyplatilo spomínať tohoto pána, ale keď vieme, že chce byť silou-mocou biskupom, a snáď v slovenskej diecézi, nezaškodí poznať jeho kresťanské zásady. V prvom rade vychvaľoval kultúrnu politiku a všetky snahy ministra Wlassicsa, čo je dostatočným svedectvom „liberálnosti“ Komlóssyho. Že formálne stojí mimo strán, to je len piesok do očí stupavským voličom a katolíckej cirkvi, od ktorej má hodnosti a čaká ešte i iné. Nezaškodí však, keď si zaznačíme — zvlášte pre poučenie voličov stupavského okresu, — ako smýšľa Komlóssy o Nemaďaroch, teda i o Slovákoch; hovoril medziiným, aby vláda na to dozerala, žeby na každom vidieku a v každej elementárnej škole vyučovacou rečou maďarská reč bola. Ďalej hovoril o národnostnej otázke, že treba prísne zachodiť s tými národnostnými živlami, ktoré stoja v ceste maďarskej reči, to jest maďarisácii. Nuž tomuto neprateľovi Božích zákonov máli sa ešte i terajšia násilná maďarisácia. Čože ešte chce? Či by už chcel dať skutočne vyrezávať jazyky slovenským deťom? Zaznačte si to, páni stupavskí voličia!

Podakovanie. Citom uprimnej povinnosti pohnutý srdečnú vďaku vyslovujem p. Barbore Gallo rod. Mahdik, za obetovavosť, s ktorou táže chrám môj farský ozdobil, keď tri utešené, ručnou prácou vyhotovené oltarné plachty kostolu bytčianskemu venovala; p. Jozefovi Csebek a manželke Pauline rod. Matusek za adventnú čipkovanú plachtu; ďalej p. Marii Drobena rod. Badik za milodar 30 zl. s ktorým kostol v zaopatrení nových pôstnych obrazov napomôhla. Najsvätejšie Srdco Ježiša nech je vám hojnou odplatom! — Farár bytčiansky.

Vystahovanie sa zo Spišskej. Vyvandrovanie na Horniakoch sa čo rok väčší. Počet vystahovalcov zo Spišu minulého roku bol tak veľký, jako nikdy pred tým. Úrad podžupanský vydal v roku 1896-tom vyše dvoch tisíc pasov, vyvandrovaných bolo ale blízko štyritisíc, lebo vystahovalci keď do Ameriky prišli, obyčajne poslali pas nazpät, s ktorým podarilo sa i druhým cez more do Ameriky. Zo samého lublovského okresu vyvandrovalo 857 občanov.

Szalavszky fcišpán na stoličnom zasadnutí prešporskej stolice zase sa verným liberálom preukázal, keď sa jednalo o návrhu hevešskej stolice proti povýšeniu kvóty. Otázku túto keď prišla na pretrásanie, obchádzal, jako mačka horúcu kašu, až sa mu na pošťastilo konečne tichúčko „v známosť vzat“. Najnovšie i špišská stolica sa ozvala proti povýšeniu kvóty.

Jakým spôsobom vydávali karty na výstavu? Spitzer Julius, peštiansky bankár s Ollendorferom, berlínskym bankárom za veľkú summu pre-

najmuli si právo vydávania vstúpných kariet na millenniumovu výstavu. Zjednali sa tak, že Spitzer z čistého osohu dostane stotisíc zlatých a na ostatnom rebachu sa rovným dielom podelia. Lež špekulácia sa im nepodarila, a včul žalujú jedon druhého, ktorý je komu čo dlžen. Pri žalobe tejto nepekne veci vysvitly, lebo Spitzer sa vyslovil, že tých stotisíc zlatých vydal na podplatenie istých vysokopostavených osôb, aby právo vydávania otáznych kariet jemu dali. Co jestli sa dokáže, pekne svetlo bude hádzať na manipulácie millenniumových slávností!

Bitka pri krste. Obecny notár z Hódoš-u zavolať si do príbytku kalvinského kňaza, aby mu dieťa pokrstil. Farár po krste zostal na hojných krstínách u notára, a museli veľmi nezadržat mieru pri pijatyke, lebo sa dali jedon do druhého. Jako nám oznamujú, že notár kalvinského farára dobre nadral, a vyhodil na ulicu. Pokračovanie krstín nasleduje pred okresným súdom.

Židia v našich školách. Noviny „M. Állam“ v prílohe čísla 36. (14. febr.) vypočítaly, že v piatom okrese mesta Peštbudína v král. katolíckom hlavnom gymnásiume, katolíckymi základinami vydržiavanom, v roku 1895. väčšia polovica žiakov bola židovského náboženstva. Z kat. základín 100,455 zl. platilo sa na toto gymnásium. Na každého žiaka, teda i na každé židovské dieťa, ročite 152 zl. a 89 kr. pripáda. Za osem rokov na každého žiaka, teda i na žida, padlo 1233 zl. 12 kr. Toľkoto peňazí pripáda teda z katolíckych základín na vyučenie žida. V tom istom gymnásiume učí sa i syn toho Izidora Kohna, ktorý zažaloval professorov kat. gymnásiuma u ministra preto, že syn jeho v kat. gymnásiume dačo počúvať a čítať musí i o Pánu Kristovi. Spomenuté noviny písaly, že židia z povďačnosti by to chceli, aby v školách, kat. peniazmi vydržiavaných, nikdy ani slovička nebolo o katolíctve, ani o Kristovi. Nuž, vraj, toto je opravdivá židovská bezočivosť. Kat. základiny slúžiť majú ku kat. výchove, ale nie k tomu, aby sme z nich židovské deti vychovávali ku našej vlastnej škode a utláčaniu. V Rakúsku teraz chcú zákonom ustanoviť, aby viac židov nepripúšťalo sa na universitu, iba koľko patrí pomerne na počet židov. I u nás máli by sme zamedziť už neznesiteľný židovský prepych. Spomenuté noviny radia, aby žid nebol prijatý do škôl, kat. základinami udržiavaných, alebo nech platí toľko, koľko kat. základiny ročite platia na jedného žiaka. Židovstvo priseme bojuje proti nám. My buďme teda spravdiví.

Vyšetrovanie proti Komlóssymu. Františ Komlóssy ostrihomský kanoník, ktorý proti ľudovej strane vystúpil v snemovni, prišiel pod vyšetrovanie. Knieža-prímaš mnoho žalôb dostal proti Komlóssymu, čo diecesánskemu hlavnému školdozorcovi. Tieto žaloby týkajú sa školských záležitostí. Prímaš ku prezkúmaniu žalôb vyslal poverenictvo, ktorého údovia sú: Jozef Boltizár arcibiskupský vikár, dr. Štefan Roszival, dr. Julius Walter kanonici a Ignác Halmos titulárny kanoník.

Nové železnice. Jako sme v minulom čísle podotkli, nová železnica sa má stavať z Bošán do Trenčína. Koncessiu na dráhu túto prevzal barón Radvánszky, za bývalého ministerpredsedu Tiszu. Osady celej doliny hojne značily pôvodné účastiny, čo je znakom toho, že obyvateľstvo tohoto vidieku v splnenie starej svojej žiadosti veľmi dôveruje. Trenčianská sporiteľňa hneď z počiatku značila pôvodné

účastiny v cene 10,000 zl. ktorú sumu v poslednoi. zasadnutí pozdvihla na 15000 zl. Stavanie sa už toho roku započne. — Nová železnica sa má stavať i z Prievidze do Žiliny cez rajecku dolinu na ktorú dostal koncessiu veľkostatkár Pavei Ordódy, ktorý aj plány železnice ministromi obchodu predostrel. — Podobne budu stavať železničnú drahu i cez Oravsku dolinu z Kralovan do poľskej. Orava nemla žiadnej železnice dosaváď, čomu pripisovali veľkú zaostalost tohoto kraja.

Chytený vrah. Alfonz Hradil, o ktorom sme už písali, asi pred dvoma mesiacmi zavraždil jednu starenku, ktorú potom vyraboval a uskočil. Polícia ho dlhy čas hľadala bez výsledku až konečne minuly týžden pošťastilo sa ho žandárom v Marmaroš-Sihoti chytiť, kde už celý hladom umorený leďvá sa vliekol Vraha doviedli do Pešti.

Šťastie. Peštianska kofa Damjanička ochorela a potrebovala peniaze na lieky. Mala na celom bydle iba niekoľko ľubostných listov a jeden viedeňský žreb. Tento išla predávať do banky. Tu jej zrazu povedia, že na žreb ešte r. 1895 vyhrala 200.000 zl. Kofa vo veľkej radosti svojej hneď pomyslela na svoju lásku a telegrafovala do Viedne svojmu milencovi, ulánskemu strážmajstrovi, aby hneď prišiel, lebo že mnoho vyhrala. Tento vo veľkej radosti zabudol oznámiť svoju cestu do Pešti a tak sa stalo, že ho v Pešti u Damjaničky chytili ako desentéra. Ale i väzenie strážmajstrovo nebude dlho trvať, lebo opustí svoj regiment a stane sa šťastným manželom bohatej kofy.

DOPISY.

KIRIPOLC, (v prešp. st.) 2. marc.

Vážený pán Redaktor!

Račte dovoliť, aby som v našom milom a obľúbenom „Krešťane“ i ja niekoľko smutných riadkov na verejnosť udať mohol. Pišem len z krátka, jako sa náš ľud najnovšie za trochu smradľavej vody dal zviest. Pri ablegátskych voľbách sme boli silní jako nepretrhnutelná refaz, a držali sa v hromade len za ľudovým ablegátom. Vtedy sme boli aj pyšní, lebo na nás druhé obce ukazovali, že aj ony by sa maly tak držať jako my. Ale včul je už naopak. Včul sa zas nám smejú, že sme si vyvolili borovičkový a kvitový výbor. A je veru v skutku i pravda.

Dňa 20. februára nám oznámili že 24-ho budeme voliť výbor našej obci. Jako obyčajne našli sa hneď korteši a podvôdci, ktorí dlhé časi napájali ľudí, a vábili jich medzi liberálov. No ľud náš sa veľmi pozabudol, dal sa zviest

Počnúc od toho času, jako nám oznámili deň voľby, mnohí celé dni a noci pili natoľko, že pojední už ani nevládali na nohách stáť, iní zas nemôhli ani domov trafiť a vyšli do cudzého dvora a tam ostali pri hnoji ležať. Ešte i v deň voľby boli niektorí tak ožrati, že po dedine vykrikovali a deti za nima behaly, jako za nejakým medvediarom.

Veru je to smutné, keď musím o svojej obci takto písať. Lež pišem to len na výstrahu na to, aby si druhý nebrali z nás príklad, aby aj oni, keď budú voliť, nevolili smradľavý, borovičkový, špiritusový výbor, lež výbor ľudový.

S týmto zavieram môj dopis a prosím aby mu miesta dali, aby sa z nášého smutného príkladu aj iní poučili. S Bohom!
Rolník.

Z pod INOVCA.

Velactená Redakcia!

Vo vážnych okamženiach, jaké my občania Uhorska žijeme, nebude od veci zpytať sa samých seba: Co nás ratovať môže? Iste, že kedykoľvek otázku túto sebe staváme, staváme ju len vo vážnych, dôležitých, pre nás nebezpečných a naše najbližšie záujmi ohrožujúcich dobách života. Z ľudí priame smysľajúcich nikto sa už síce zpytovať nebude: čo nás ohrozuje? lež, každý pomýšľa na obranné prostriedky k odrazeniu lavíny v podstate výčinov liberalismu, hroziacej zasypaním a pohrobením spoločnosti ľudskej svojima skupeninami v každom ohľade.

L'ud ponechaný sám na seba iste by podľahnul tomuto návalu, keď by nebolo primeraného prostriedku k jeho zamedzeniu. Ponevác hrozíace nebezpečenstvo je útvaru viac mravného, pravdepodobne i prostriedky k jeho cdrazeniu mravné byť musia.

Takýto, jedon z tých významnejších prostriedkov je spolkovanie (assotiatia) v smysle krešťanskom, a zakládanie rozličných spolkov rázu krešťanského, ktorých povolánim je, sebavzdelávanie. „Za vzdelanosťou ukrytá je tá veľká tajnosť dokonálosti povahy ľudskej,“ hovori jeden veľký pedagog.

Vznešená zásada táto povzbudila veľkomožného a vysokodôstojného pána opáta bánovského *Jozefa Mihálik* k založeniu katolíckeho čítaceho krúhu, ktorý 7-ho b. m. okázale otvorený bol, tým samým podnikateľom pánom opátom. — Ponevác ale bez milosti božej nič spasitelného ani začať, provodzovať a dokonat nemôžeme, započal i tento novozaložený krúh svoje účinkovanie vzývaním Ducha Svätého v chráme, odkiaľ shromaždení údovia pod trikolorami, sprovádzaní hudbou pochodom tiahnu do miestnosti spolkovovej, kde pán opát čo predseda v uchvatnej reči maďarskej vyzdvihnu význam a ciel založeného spolku. Po ňom rečnil pán podpredseda *Michal Polakovič*, líčiac potrebu čítateľských krúhov.

Jednohlasným uzavrením spolku, zaslaný bol pozdravný telegramm je osvietenosti pánu biskupovi nitrianskému s tou prosbou, by novozaložený spolok pod svoju ochranu vzal. Nasledoval banket, na ktorom prítomní údovia počtom 80 účasť brali, pod ktorým pán predseda pozdvihnúc svoj pohár vyniesol zdravicu na Jeho Sviatosť pápeža a najjasnejšieho nášho panovníka Františ Jozefa. — Po bankete bolo ochotníckej predstavenie kat. tovarišského spolku bánovského, po tomto nenútená tanečná zábava v najlepšej nálade, ktorá trvala až do rána.

Miestné a slušné je abych tu v pár črtách vyslovil môj srdečný vďak za neunavnú horlivosť a činnosť v záujme osvety krešťanskej, za všestranné sa namáhanie a mravenčiu vytrvanlivosť k pozdvynutiu dobrobytu ľudu v mravnom a hmotnom ohľade cieľiacu jeho veľkomožnosti pánu opátovi prajúc, aby Boh žehnal podniku jeho k zveladeniu cirkve, vlasti a národu, v kruhu ktorého účinkuje.

Vivant sequentes!!!

K doplneniu môjho dopisu podotknúť musím, že nový tento spolok jeho zniknutím už vyše sto údov počíta.

Anonimus.

Od ILLAVY.

Veľactená Redakcia!

Priblížil sa nám čas svätého pôstu, bárs okolo nás, v chudobných dedinách takrečeno celý rok trvá veľký pôst. Ubohý náš ľud nič necíti blaženosti z tých nových poriadkov. Smutno idú mladoženici k notárom a smutno idú i do kostola. Ľud vybiedený nechce sa veselíť. Ba ponosujú sa i stoliční úradníci, že majú malý plat. A čo potom máme hovoriť my hospodári? Zbožie nám zamoklo, zemiaky hnijú, sluhovia, robotníci sú náramne drahí. Div boží, že roľníci a hospodári naši platíť stačia ešte tie štátne, obecné, stoličné, psovacie a inšie dane. Treba nám bolo ešte nových matrik, aby sme mohli ešte viac platíť.

Veru ten pán koššuthista svätú pravdu povedal v snemovni, že staré cirkevné matriky lepšie boly, nežli „hlúpe“ rubriky nových matrik. A koľko času zmrhá ubohý dedinčan, kým sa mu pošfastí s matrikárom do poriadku prísť!

Boli sme v Horovciach na pohrabe blahej pamäti matky nášho slúžneho Jurka Vietorisa. Nech Boh odplatí nebožtíčke všetky tie dobrodenia, ktoré chudobnému ľudu štedro udelovala.

V Pruském 9. februára shromáždenie bolo v sporiteľni. Predsedoval náš znamenitý ablegát a chýrny rečník Jurko Kubínyi. Jurko náš pyšno si vykrútil fúzy a spokojno mľastnul ústami, keď počul, že účastinárske kupóny (strižky) po 7 zl. budú sa zamenovať. Zo srdca prajeme Jurkovi, aby mu toľko nastrihali šparkasových kupónov, koľko nastrihalo sa v Púchove pri tej chýrnej voľbe do tvári a chrbáta tichým ľudovým voličom. Len takých nožníc neprajeme mu, akými strihali ľudovú stranu v Púchove.

Náš pán fiškál Heda počína červenieť. Bojíme sa, aby nedostal bruchovú horúčku. Veď počúvame, že pri Bystrici, vo Vrch-Teplej bruchová horúčka bola vypukla. Ľudia vraj nemajú tam mlieka ani mäsa. No pán fiškál Heda má, chvála Bohu, čo jest. Mäsko, mliečko vždy sa mu ujde. Kuchyňu má v poriadku a žalúdok tiež. Srdco má hodné a hlavu znamenitú. Oči má ozbrojené, fúzky starostlivo vykrútené, teda súci je za predsedu voľby. Na Čaci výborne zložil zkušku. Pán Kloch zkúmal ho a dal mu do svedectva samé eminencie. Od toho času je pán fiškál Heda eminensom. Avšak poverčivý ľud bojí sa s nim stretnúť, lebo vraj pán fiškál má také oči, že na koho pozre, ten musí zostať liberálom.

Pán direktor v štrofhausi (v trestnici) rád by sa naučil toto majsterstvo od pána fiškála. No, nech len dobrý pozor dá na oči p. fiškála. V Púchove preukázal pán direktor pekné a výborné vlohy k tomu majsterstvu.

V Trenčíne 8. februára na stoličnom shromáždení ohlásil sa zlatoušty Jurko Kubínyi, a chýrny jurista Jurko Zemányi. Vyslovili oba nespokojnosť svoju nad cirkevnými vyšetrovaniami. No uvidíme, ako vypadne to vyšetrovanie, ktoré na rozkaz ministra a z poverenia stolice Janko Zemányi má previesť proti Gebauerovi, výbornému predsedovi prvej čačianskej voľby. Nech si pán Gebauer očíta rebrá, lebo ho náš Janko naučí móresu. Veď i vládne noviny „Pesti Hirlap“ hlúpostou pomenovali tú prvú čačiansku volebnú komédiu. Škoda, že náš Janko nevedie vyšetrovanie i proti varínskej voľbe, lebo Janko krásne vie hvízdať a bol by naučil i Klocha, i pána Šándorka Šipekyho po kostole hvízdať.

V Jastrabí nový úrad notársky prosí stolica od ministra, aby sa porciam ľudu oblahčilo. Bývalého notára v Sedličnej, Pavla Michalca na 100 zl. pokutoval disciplinárny stoličný výbor. To je tiež dôkaz vzdelanosti notárskej. Náš pán notár nemusí sa báť takej pokuty, lebo všetko má v poriadku a v uctivosti má nielen obriezku, lež i civilne manželstvo.

Pre Bytču pán Urbanovsky tak vykonal železný most, ako Jurko Kubínyi vykonal slamy pre Púchov. Len si teda voľme takých liberalnych ablegátov, ktorí nám mnoho môžu vykonať. Veď i cukrovú fabriku vykonal, len to veľmi divno, že tých prepadených nebezpečných Čechov zavolali na pomoc. Už je teda dobre. Česi osladia život Trenčianska dobrým cukrom, len aby dáky ľudový vlastizradca nezapredal Trenčiansko Čechom za cukor. V tomto svätom pôste zišiel by sa nám už ten trenčiansky cukor na makové slíže. Ale bojíme sa, že to bude nebezpečný cukor. Veď cukrom od Čechov vlastizradou napáchnuť musí každý vlastenecký žalúdok. Zachovaj nás Bože od nebezpečných Čechov! Počúvame, chvála Bohu, že z tej fabriky nebude nič.

Vlastenec.

—
PETROVÁ VES, 3. marca.*Vážený pán Redaktor!*

Hneď od počiatku, jako náš milý „Krešťan“ začal vychádzať, čítame ho tu vo veľkom počte, čo je znakom, že tu veru tiež nespíme, a ľudová strana je Vašími dobrými naukami dost upevnená. Bárs nás zo stránky liberálnej dost stíhajú, a v lyžičke vody utopíť chcjú, preto sa nebojíme, lež proti všetkým násilnostvám robíme čo môžeme. Niečo o našich ľudových pomeroch chcem napísať.

Jako už myslím známo ct. čitateľom pri stoličných voľbách sme skvele zvíťazili, a sme presvedčení že je to nádejný základ budúcim voľbám krajinským. No aj sme veru statočne bojovali, za veľkomožného pána Vincenta Vaculíka v Skalici, ale márne všetko, ačkoľvek nás bola ohromná väčšina, predsa nás premohli naši protivníci už po celej krajine dobre známym spôsobom. Konečne keď nás žandarmi a koňmi z mesta vyhnali, rozhorčení so slzami v očiach sme sa jako po vojne domov ubierali rozmyšľajúc o tej našej chýrnej slobode. Pri obecných voľbách sme podobne prepadli, príčina toho sú mnohí odpadlíci; ktorí sa od nás odtrhli a pripojili sa k Izraelovi. Musíme vedieť, že máme obecného pokladníka žida, ktorý včul celej obci jemu milé rozkazy vydáva, a beda tomu, kto sa mu sprotiví, ten stratil milosť veľkého pána. Tohoto nenávideného protivníka nášho sme sa usilovali pri voľbe striasť, ale nijako to nešlo, lebo je veľkým priateľom ešte vyšších pánov liberálov. Ačkoľvek temer všetok ľud volal jednohlasne: „nechceme ho; žida nechceme“ predsa nám na krkoch ostal, a včul nedaj Bože sa ho ztriasť. Tak je to, pustite si hada do rukáva, vlezte vám za nádra, a odtiaľ sa mu nechce, zvlášť keď mu je tam teplo. A veru jemu sa ľúbi na našich krešťanských prsách. Rychtára a ostatných úradných sme dostali ľudákov. No uvidíme či aj napozatým budú tak neohrození. Daj Bože! No ešte bych mal všeličo podotknúť, no ale nateraz dosť, až budúce viac. Opíšem našich liberálov dľa jejich zásluhy, lebo oni majú veľké zásluhy od ktorých nech Boh zachráni ubohý ľud.

S tým končím moje riadky a privolávam vám kresťania: „držme sa jako silná refaz, svoj k svojmu, tak sa dožijeme lepšej budúcnosti.“ Daj to Bože!

Pravdomil.

—
ŽILINA dňa 24. febr.

Velavážený pán Redaktor!

Prestaly dni radosti, veselosti a zábav, nastal pôst, smutok, smutným politickým okolnosťami naším veľmi primeraný. A v besných okolnostiach týchto, dobre padne snáď rozpamätať sa na pominuté veselosti, ktoré koncom fašiangov žilinský katolíci zažili. Bola to veľmi podarená, slušná kresťanská zábava, Jakej som ešte nevidel. Jedno tam chybovalo, čo skoro na každej zábave, vo veľkom počte sa nachádza: krivonosé Rebecky, Rachele, Sary a inšie ruže hebronské; že vraj tých nebolo tam treba, lebo sú vzácnejšie ruže kresťanské!

Veľmi bolo poznať na tejto zábave spojenie kresťanov; duch srdečnosti previeval celú, tak že na vždy zostane pamätnou. Žilinské dievčence ukázaly, jakú obetivosť vedie kresťanské panny činiť, keď je o tom reč, aby z rúk práce niečo zvláštneho obetovaly na dobrý cieľ. Tombola bola s túto zábavou katolíckeho krúhu spojená. Každá slečna sa usilovala niečo pekného spraviť, aby mala jakú-takú účasť na tomto peknom diele. Remeselníci sa podobnou obetivavosťou súčastnili a ani veľký páni nechýbovali; bolo ich dosť a veľkým nadšením sa pripojili k nám. Slečinky usilovno nám ponúkali lósy; a kto by mohol takýmto milým tváram odpierať: či chceš, či nechceš musíš vziať niekoľko, a vezmeš s radostou, ochotne.

Pri tombole bolo smiechu! Každý pozieral čísla. Odrázu jeden mladý šuhaj vyhrá záponku, slečinka ale fajku: každý sa smeje, skoro pukne od smiechu. Ja som vyhral jeden mechier na tabak, ale veľmi pekný, za čo na vždycky bych bol povďačný tej ktorá ho plietla, keď bych ju len poznal. Škoda že nebol plný tabáku! Ktosi zas vyhral jednu peknú tortu; a ktorási džbán na pivo aj s pohármí, lež bol prazdný. Po hre sme pokračovali v zábave.

Nevieme, žeby tak mnoho ľudí bolo bývalo na niektorej zábave u nás, jako v kat. kruhu; kde len pozrel človek všade vydel preplnené izby, veselé tváre. A potom povedia ešte, že katolíci, keď spolu držia nevedia nič vykonať; nič nám netreba len vôdca, trochu povzbudzenia a hneď sme v hromade. Nemyslíte si že v terajšom čase peknú katolícku zábavu usporiadať není ťažko! Predtým, keď nebolo kat. krúhu, nikdy by sme neboli bývali v stave tak shromaždiť našich občanov kresťanských, jako teraz; to je dôkaz toho, že tieto kruhy sú veľmi potrebné!

No ale už som aj odskočil od zábavy! Teda to vám bola chýrna zábava, na ktorej sa tancovaly obyčajne moderné tance, len s tým rozdielom, že tak domáce sa cítil každý, jako nikde predtým na zábave.

Toto je začiatok; keď sa duch kresťanský rozšíri, budú nám aj milšie zábavy, navráti sa dávno očakávaný pokoj, my budeme svojí, a zabavíme sa nie len na fašiangy lež aj častiej cez rok. *Žilinec.*

ORAVA, 15. febr.

Velactená Redakcia!

Zaujímavé veci sa dejú v Starej Orave. Ten nový rok už dost nového priniesol. Všade sa hýbaju, všade strasujú putá, ktorými ľud cudzí prištipkári, kozkári sviazali, aby ho lahodnejšie vymoriť mohli. Potravné spolky sa rýchle rozmnožujú a blahodarne účinkujú. Ľud lipne ku nim, v ktorej obci je potravný spolok, tam všetci triezví a poriadní občania kupujú. Ba kde tu aj krčmám povedali „s Bohom“, neidú do nich, nepijú pálenky, nepodporujú židov. A zato sú zdraví, robia tak ako predtým ba lepšie, bo majú čistý, nepomútený rozum.

Ale tento nový rok doniesol nám ešte iné prekvapenie. Máme nového hlavného župana. Starý Juro Szmrecsányi zriekol sa hodnosti, utiahol sa do samoty a na miesto jeho vymenoval Jeho Veličenstvo za dočasného főišpána Ludovika Kürthy, teraz Iuptovského főišpána.

Vymenovanie toto celú stolicu prekvapilo. Nie bez príčiny. Bo u nás je mnoho kandidátov na prestol župánsky, preto každý si myslel, že z týchto domorodcov si vyvolí Bánffy jedného alebo druhého za svojho dôverníka. To sa ale nestalo, prišiel človek cudzí. Istotne mnoho je tých čakateľov tejto hodnosti z ktorých každý má viac-menej zásluch a každý čaká na odmenu. Preto Bánffy nevediac sa rozhodnúť, nezajúc komu z tých mnohých má svoju dôveru preukázať, nechcejúc jedného vyznačiť a taktó ostatných uraziť, aby sa potom na ňom nepomstili, preto prešiel všetkým cez rozum vymenujúc toho cudzinca.

Mnoho vravia, že najväčší výhľad na županskú hodnosť by mal Árpád Kubínyi terajší ablegát dolňo-kubinského okresu. Lenže tu je tá chyba, žeby museli novú voľbu nariadiť, ktorej výsledok by bol veru dost neistý, jestli by nepokračovali zase tak ako pri predošlej, lebo vtedy je výsledok istý, jednoducho zvolia liberála oproti väčšine ľudákov. — Pri predošlej voľbe mnoho sa groša minulo a teraz zase na neisto vyhadzovať, to je ani Bánffymu nie veľmi po srsti.

Veľkú chuť na főišpánstvo sa zdá mať terajší viceišpán Jozef Csillaghy, ktorý ako bývalý predseda dolňo-kubinskej ústavnej voľby si veľké, neoceniteľné zásluhy oproti vláde nadobudnul, začo ako malú odplatu by vďačne prijal službu županskú. Nuž veď uvidíme.

Kürthy dočasný župan 15. februára slávnostne vtiahnul do Kubína, a to síce z Kralovian tak, že celý prôvod šiel okolo kaštiela bývalého župana. Táto vec, nech to tak zariadil kto chcel, tak sa vynáša jako demonstrácia oproti bývalému. Naší stoliční páni, ktorí len nedávno po zem sa klaňali Szmrecsányimu a jeho ponížení sluhovia boli, teraz nie len mu päty ukázali ale to vari aj verejne ukázať chcú, aby sa tomu novému zavďačili. Veď bližšia bola cesta z Ružomberka, prečo že priviedli Kürtheho z Kralovian? Aby ich videl ich starý predstavený? — Keď lev nemocný ležal, všetkie zvierata prišli k nemu a ho posmievaly, ešte i somár dokulhál a kopnul nevládneho. Tak to vyzera i u nás.

16-ho bola inštalácia, ktorá sa začala so sv. omšou, na ktorú sa pekné obecnstvo ustanovilo, na to nasledovalo zasadnutie stoličného výboru v ktorom Kürthy složil prísahu. Vo svojej reči osvedčil sa ako veriaci a nábožný katolík, ktorý si ctí a váži učenia viery svojej. Uisťoval, že je on županom celej oravskej

stolice, nie ale niektorých strán preto že bude bez vymienky každému právo a pravdu prisudzovať. Spomnul, že je teraz ľud následkom politických pomerov rozčuleny, preto že očakáva od kňazov, jakožto sluhov viery lásky, uspokojenie toho ľudu. — Potom prijímal deputácie medzi tými prvých katolíckeho duchovenstva. — Týmto činom katolícki kňazi činia svoju poklonu novému županovi ukázali, že vzdor všetkých nešťachetností ktorých proti nemu v ostatné časy sa dopustili ako potupenie, zažalovanie, vyhodenie zo stoličných podvýborov, tretie z listov virilistov atď., vzdor všetkého toho, že miluje pokoj, svornosť, že nehľadá žiadne zádrapky ku rozbroju, nevystatuje sa žiadnymi lichými demonštráciami. Uvidíme či aj z druhej stránky oproti kňazom tú istú ochotu, úctu a spravodlivosť budú preukazovať. Kňazov pomenovali buričmi a dosvedčilo sa že kňazi ľud liberálmi pobúrení uspokojovali, v miernosti ho udžievali. Čo že i na ďalej robí budú, dokázali svojim ustanovením sa pred novým fľišpánom. Len pravdu, spravodlivosť a ústavnú slobodu chceme. Kňazi neidu liberálov zpláť ale bojujú proti nim šľachetnými zbrojmi.

Kürtheho sa boja stoliční páni, bo je cudzí, nie je so žiadnym v rodine. Ako bude účinkovať to uzavieranie z jeho L'uptovského zachádzania, oproti ľudákovi a potravným spolkom. Veď uvidíme čo z neho vykvitne. Nová metla vraj dobre metie, nuž nech len zametá jest tu smetí dosť. Len aby zrno vevymietol a plevy tu nenechal! — Čo sa obyčajne pridá.

Hrajnoha.

VYOBRAZENIE.

V našej krajine sa už na šťastie dávno zriedily nebezpečné väčšie divé zvery a vyjmúc vršaté hornie kraje, inde i v najtuhšej zime zriedkavosť je, žeby na príklad vlci napádali bezpečnosť ľudskú. Lež v Rusku sú ešte krdle vlkov, a mnohoráz sa stane, že veľké nešťastie zapríčiňujú tieto nebezpečné divé zvery, bárs pilne poľujú na ne a každoročne nezčíselné množstvo jich vypustia. — Dneskajšie naše vyobrazenie predstavuje takúto ruskú poľovačku na vlkov. Keď sa totižto na chotári niektorej ruskej dediny takýto krdel vlkov zjaví, aby v nočný čas, alebo niektoré smelšie bestie i vo dne nevbily do dediny: soberie sa niekoľko smelých poľovníkov dobre ozbrojených na zápraží vytrvanlivých koní a ľakajúc vlkov za sebou, postrieľajú ich. Aby sa poľovka tým lepšie a istejšie mohla vydať, obyčajne i niekoľko malých prasieč berú so sebou na saňach, a keď sa mnoho vlkov zhrne a napádanie jejich mohlo by byť nebezpečné, po jednom prasiatku jim pohadzujú, a kým sa zvery nad týmto bijú, rad radom jich postrieľajú. A poľovačka sa obyčajne veľmi dobre vyplatí. Z kožík ulovených vlkov býva veľký zárobok.

ODKAZY REDAKCIE.

Rukopisy nedávame nazpät a listy bez podpisu mena neberieme do povahy.

Úctive prosíme našich ct. predplatiteľov, aby číslo obalky, pod ktorou im noviny chodia, na koniec nám naznačili ráčili, lebo takto ľahšie si do knihy zapísať môžeme.

Prosíme ct. horliteľov, keby ráčili peniaze za kalendáre sinkasovať a nám čím skorej poslať na pána F. Bleszkánya, ktorého nápis je na kalendári.

Hanosin J. Galvánek, Brhel, Ó-Besztercze: Noviny riadno posieláme, prosíme jich reklamovať na tamejšej pošte. — Št. Ballon, Štiavnica: Noviny riadno expedirujeme. — Ambr. Steinhübl, Maria Nostra: Džoba obnáša 1 zl. — Lehoczky, Kremnica. Predplatok trvá do konca júla. — Vendel Čelko, Lehofan. Chybu sme napravili. — Ján Vaczula, Cseszte, Pavel Ištók, Ratnócz. Číslo na ukážku sme poslali. — Jozef Klasni a Imr Kathiszky, Zv. Br. Číslo sme expedirovali. — Tomáš Vaczulik, Libetb. Adressa bola chybnou udaná, preto ste nedostal číslo. — Ján Bednárík, Fürth (Bavorsko) džoba až po r. 96-tý 4 zl. — Joz. Nevlaha, Nitra. 1 zl. sme obdržali. Predplatok trvá do konca júla. — Jozef Hrtánek, Amerika. Všetko je v poriadku. „Herkó Páter“ má svoju tlačiarň, obráťte sa ta. — E. L. H. Výfazstvo ľudovej strany. O vás len toľko, že ste tiež verný ľudák. — J. K. Nyitra-Ludány. Opravdivú lurdkú vodu dostať v kupectve Gustáva, Stampfl, (Bpest, Gólya. utca). Adressa úplne postačí. Odpustite, že sme vám to prv nemohli zdeliť. Srdečný pozdrav! — Zasielateľom dopisov a iných rukopisov vo všeobecnosti dávame na známosť, že ktorý sme ešte neuverili, uverejníme dľa možnosti na budúce čo sa hodí. Prosíme teda o malinku trpezlivosť. — Št. H. v Štefultove. My odporúčame kresťanské a v dobrom duchu písané noviny, zato ale nás není možno na otázku ľahať, jestli niekto predplátil na ne a nechodia mu. Je to divná požiadavka od Vás. Reklamujte nedošlé čísla ešte ráz u prev. pána kaplána Varga vo Vacove. — F. V. Trnava. V budúcom čísle. — Michal Jurík na Lukách. Oznam váš môžeme len jako inserát uverejniť, za čo by ste museli niečo zaplatiť.

Spolu tu upozorňujeme ct. predplatiteľov na to keď niekto nedostane roviny, nech listovne alebo na korrešpondentnej karte nepýta druhé, lebo to je ono janie a i útraty, lež nech ide na poštu a osloví pošťára, aby reklamoval noviny úradne on. To je povinný učiniť každý pošťový úradník úplne za darmo. Keď by niektorý to nechcel urobiť, treba to napísať do žalobnej knihy, jaká musí byť na každej pošte, alebo v liste ho udat u pošťovej direkcii. Veď potom vykoná. Úradná reklamácia má ten osov, že pošťári väčší pozor dávajú na novinky z nerozhadzujú ich tak ľahkomyselne.

Obchodné zprávy.

1. Zbožie: Pšenica 7.80—8.15 zl. Raž 6.50—6.55 zl. Jačmeň na krm 4.45—4.50 zl. do pálenic 5.50—6.00 zl. na várku 6.50—8.00. Oves: 5.85—6.30. Kukurica: 3.45—3.55. Proso: 5.35—5.75. Vo Viedni každý mc. o 50 krov dražší.

2. Olejové zrná. Lanové semeno: 08.75—09.50. Kopopné semeno: 08.55—09.00.

3. Strova: Veľká biela fyzula 7.00—7.20; tmavá 8.00—8.40 okruhlá: 7.00—7.30., tarkavá 6.00—6.40. Šošovica 10.00.28.00. Hrach 8.50—13.00. Čistý 13.50—20.00 zl.

4. Kupecké zelinové plody: Mak 23—24. Burgyňa 1.80—2.00. Cibula 5.00—7.10. Cesnak: 19—25 zl. Petrželem: 5.00—9.00. Paprika 135—140 zl.

5. Potrava: Seno. Lúčne seno. 2.30—2.80. Slama. Na postielanie: 1.30—1.45. Žup 1.50—1.85.

6. Siatie: Červená datelina 26—32. Lucerna 35—42 zl. Jarní ľadník 6.00—6.50 zl.

Zodpovedný redaktor: Mikuláš Lepšényi.

Brnenské
SÚKNO

Najmódnejšie látky a ostatky.

Bezprostredný a najlacnejší prameň, najkúsnejších a najvýbornejších výrobkov!

Pýtajte si

hojnú sbierku tých najnovších jasenných a zimných látok kammgarnov, palmerstonových, ševiotových a lode-nových látok zo skladu kr. a cis. výsadných jemnosúkených fabrik na vlnené tovary

MORICA SCHWARZ
v Zwittau (Brno) 15.

Aj tá najmenšia miera je k dostaniu. Čo nezodpovedá, naspák sa prijme. Ukážka zdarma. Rozposiela sa do-berkou.

Tisíce uznání.

Ukážky bez objednania naspák sa požadujú.

Papier makulatúrov
je k dostaniu u nás; metrický cent
stojí 6 zl. 50 kr.

OZNAM.

Hľadám mlyn na kúpenia, alebo dlhší čas do zrenďy v prípade aj plac s vodným právom, na postavenia mlyna pre-vezmem. Priat bych si, keď by jedno, lebo druhé, nachodilo sa dnu, vo väčšej obci, alebo mestečku nie ďaleko od želez-ničnej stanice. Ako aj tiež odporúčam et. p. mlynárom a majiteľom, spofahlivého podujateľa pre výrobu strojných a obyčajných mlynov — kde sa shotovujú dľa najnovších modelov, ľahko pohybujúce stroje múčne rozdeľujúce cylindre, aulcugi, holendre na fohazu (gerštňu) a všetky mlynské nástroje.

Dľa mojich modelov môžu sa dostať, dokonále a lacné železné palcové kolesá šrotujúce, vymielajúce valcové stolice s dobrehó materiálu. Môže sa všetko zbožia na nich dobre mlieť, až na 50% moc väčší výkon, ako na kameňoch, a za tak lacnú cenu môžu sa pre každého spolumlýnára pre menšie mlyny od-porúčať. — Spomenuté nástroje shotovujú sa zväčša na mieste majiteľa a s jehožto materiálu v tých najlacnejších cenách sa aj mundryuje; na poučenie chytra a správna odpoveď, dľa atresy:

Jozef Achimszky

strojník úmeleckých mlynov

Turócz-R. Pribócz-V a l e s a.

*Oznamy pre naše noviny vylúčne len
vydavateľstvo „Krešťana“ prijíma.*

Velebným farským úradom.

Tlačiareň „Svätého Gerharda“ s úctou na vedomosť dáva, že od týchto čias všetké cir-kevné výtisky bude na sklade držať, a za najlacnejšiu cenu budú k dostaniu. Posávaď na sklade sú a hneď sa môžu poslať: Testimonium Confirmationis 100 kusov 50 kr.

Výťah z krstnej matriky: 100 kusov 60 kr. — Smrtný oznam: 100 kusov 70 kr.

SOBÁŠNE A SMRTNÉ LISTY,

na jemnom silnom papieri: 100 kusov 1 zl. 20 kr.

Ďalej k dostaniu sú:

knížočky pre údy občianských spolkov a knížočky spláčováce.

Kus týchto 12 stranových knížočiek so silnou obálkou na osmorke predávame za 3 kr. okrem toho tlačiareň „Sv. Gerharda“ prijme jakékoľvek nariadenie, cirkevné, obecné a súkromné Odtisky a odposiela ich za najkratší čas, a za najlacnejšiu cenu; silný dobrý papier dáva a krásne vyhotovuje.

S úctou prosíme velebných pánov farárov, predstavených obcí, údy rozličných spolkov a každého katolíka, aby si od týchto čias tlačiarne výtisky nie v židovskej tlačiarne alebo v takej, ktorá nemá žiadnych zásad, kupovali, lež aby vyhľadali katolícku tlačiareň „Sv. Gerharda“, ktorá ím vždy stojí na službu, a aby takto podporovali katolícku vec. Podajme si všetci ruky, vtedy sa budeme dobre mať.

Naša tlačiareň jakožto neohrozená zastupiteľkyňa katolíckych záujmov, bude sa s tým honosiť, jestli že požiadavkam v každom ohľade môže zadosť učiniť a si chválu získať od tých, ktorí si u nej kupujú.

S úctou

Budapešť, 1895. (VIII., Práter-ulica 44.)

Tlačiareň „Svätého Gerharda“.

= Najoblúbenejšia kosa hospodárov. =

== Dovčul je 57,500 kusov v obchode. ==

„Hromovej kosity“

rozposielanie
sa započne 1. apríla.

1 kus	85	90	95	100 cm. dlhý
cena	1·10	1·15	1·20	1·30

Jedon pár kosovej nákovy skladivom 1 zl. 10 kr.

Jedine moje hromové kosity zodpovedajú požiadavkám hospodárov, zyláste skrze to, že ony majú mocné hrdlo, tenkú a ľahkú čeplu a sú sriadené pre obyčajného kosca, aby sa nemusely dať kováčovi na hrdle fahať, skrze čo zadok kosity obyčajne zmäkne.

Hromovú kosu nakovanú sám vyprobujem, a 10 kusov s doberkou po pošte posielam franko; ktorá by sa nešíkla, na moje útraty sa mi môže naspíak poslať k zameneniu.

S úctou

VIOSZ ELEMÉR,
gazd. gépek gyári raktára és a »Villám kasza« egyedüli szállítója. Devecser (Veszprém.)

== Kto objedná 20 kusov, jednu zdarma dostane. ==

VINCENT MOZSNY

odporúča k láskavému povšimnutia preveleb. duchovenstva
jeho najmodernejším nárokom zodpovedajúcu

FABRIKU NA ORGANY

V Prešporuku, Štefánia-út číslo 29
(vo vlastnom dome.)

**Hotové organy vo veľkom počte, všetky do
tohoto odboru patriace reparácie sa prijímajú
a za levnú cenu zhotovuju.**

Zvláštnejšie diela: v Nitre, kath. chrám G. Sz. Benedeku, Modore, Prešporuku: korunováci chrám, Nagy Magyar-e, Zurány-e Féltony-e (mošoňská stolica) Bezeny-e P. Sz. György-e, Komjáth-e, N.-Ivánke, Sopornyi: farský chrám; Nagy-Macséd-i, Trenčianskych-Bánovcäch, Búr-Szt-György, Komárne, Tardos-Veselény, Nagy-Bucsán-e atď. atď.

Od 20 rokov známe a chýrne

KARPATSKÉ ZDRAVOTNÉ PILULKY

vynajdené a pripravené jedine **JÁNOMI FRIEDRICHOM**, lekárnikom v **Malackách** (prešporská stol.)
sú vzácnym a lacným domácim liekom

proti zapehaniu, zašlamovaniu, nechuti k jedlu, žalúdočnému katarrhu, zpuchnutiu žalúdka, vetrom, závratu, boleniu hlavy, zimnici, zlatej žile, výsypu, žltenci, bledáčke a starým otvoreným ranám.

Cena týchto piluliek je tak ľavná, že i každý chudobný si ich kúpiť môže, stojí totiž jedna škatulka s **15 pilulkami 21 kr.**, baliček obsa-

Známka ochrany.

hujúci **6 škatuliek stojí 1 zl. 5 kr.** Keď sa k cene piluliek priloží **20 kr.** a peňazitá hotovosť keď pošle sa poštovou poukázkou, tak zásielka piluliek pošle sa s vyplatením už poštovného kamkoľvek v rakúsko-uhorskej ríši. Menej než baliček nezasiela sa.

Jediné zasielateľstvo u **Jána Friedricha**, lekárnika v Malackách, v prešporskej stolici.

Výstraha! Ponevác moje pilulky často falšované bývajú, prosím tieto len u mňa kupovať.

Výťah z podakovaní.

Blahorodý Pán Apothekár! Prosím, ráčte mi hned 2 škatulky vašich vzácných karpatských piluliek poslať, lebo už nemám viac s nich, a vaše pilulky staly sa v mojej domácnosti nevyhnutne potrebným liekom.

Bács 26 sept. 1896. S úctou **Jakub Hottinger** kupec.

Ctený Pane! Uctive prosím, aby ste mi čím skôr, jestli možno, obrátom počty tri škatulky vašich výborných karpatských piluliek zaslať.

Marburg-Steiermark 30 júni 1896. S úplnou úctou **Karol Tögl** k. v. R.

Vefactený Pán Apothekár Friedrich! Ráčte mi poslať jednu škatulku vašich výborných karpatských piluliek, ktoré veľmi dobre účinkujú, a ja ich budem vďačne i iným odporúčať.

Falgendorf (Morava) 30 júni 1896. S úctou **Jozef Schulz**.

Blahorodý Pane Apothekár! Ponevác som už u vás pred pár rokmi objednu ané zdravotné karpatské pilulky spotreboval, ktoré oni slúžily k zdraviu, prosím zas o päť škatuliek karpatských piluliek obrátom počty zaslať.

Kumbaja 12 okt. 1896. S úprimnou úctou **Albert Brandt** roľník.

Ctený Pán Apothekár! Prosím ich znova, aby mi ráčili zaslať jednu škatulku Karpátových piluliek. Já užívam tieto už dvanásť rokov, a dosavad som so žiadnym liekom taký výsledok neobsiahnul.

Dad, 12 okt. 1896. S úctou **Jozef Nemes**

Vefactený Pane! Prosím, zašlite mi z vašich najvýbornejších karpatských piluliek zas zo dve škatulky, lebo ony veľmi dobre účinkujú proti žalúdočným nemocam.

Dolni-Tiszovnik 30 júla 1896. Ostávam s úctou **Stefan Sutorisz**.

Vefactený Pane Apothekár! Buďte prosím tak dobrý, pošlite mi 5 škatuliek vašich vzácných piluliek. Pilulky tieto užívam už 10 rokov, a nemôžem sa viac bez nich zaobijsť.

Nagylak 11 júla 1896. S úplnou úctou **Ondrej Fabri**.

Ctený Pán Apothekár! Prosím vás, zašlite mi dve škatulky vašich výborných zdravotných piluliek, lebo sa ľahko dajú udržať, a myslím že sa už všade rozšíria.

Lustenau (Voralberg) 24 sept. 1896. Ostávam s úctou **Anton Müller** kováč.

Vefactený Pane! Pošlite mi 6 dósi vašich všeobecne chýrných odvodzujúcich piluliek. S povďakou ostávam za to s úctou

Viedeň 12 nov. 1896. **Dr. Adolf Hoffmann**.